

τυπώσουμε πρόθυμα τὸ ἄρθρο πού μᾶς στείλανε οἱ Χανιώτες δημοτικιστάδες. Ὅσο ἀντίθετη κι ἂν εἶναι ἡ γνώμη τους ἀπὸ τὴ γνώμη πού ἴσαμε τώρα ὑποστήριξε ὁ «Νουμᾶς» γιὰ τὰ Κρητικά, μᾶς εἶναι πάντα γνώμη σεβαστὴ ἀφοῦ τὴν ὑποστηρίζουνε μὲ τις ὑπογραφές τους, ὄχι φανακλάδες θεσιδῆρες, ἀλλὰ νέοι μορφωμένοι πού δὲν μπορεῖ παρά νᾶχουν ὀλως διόλου λεύτερη συνείδηση, ἀφοῦ κοντὰ σ' ἄλλα τους χαρίσματα ἔχουν καὶ τὸ πολυτιμώτερο, νᾶναι δηλ. δημοτικιστάδες.

Η ΣΕΜΝΗ

καὶ πατριωτικὰ φημερίδα τοῦ κ. Πάπ δημοσίεψε στὸ φύλλο τοῦ περασμένου Σαββάτου («Ἀθηναί», 7 τοῦ Ὀκτωβρίου, σελ. 2, στήλ. 2) τὴν ἀκόλουθη μωρὴ κ' ἐξωφρενικὴ εἶδηση:

Ὁ ἀνθυποπλοίαρχος κ. Παντελῆς Χέρν ἐδημοσίευσεν πρό τινων ἡμερῶν τὸ «Ἀνεχτίμητο» δράμα πραγματευόμενον τὴν ὑπόθεσιν τῆς πολυθρῦλτου γεφύρας τῆς Ἄρτης, γραμμένον εἰς τὴν φρικαλεωτέρῃ δημοτικῇ, καὶ παρουσιάζει μακρὰς σκηνὰς γυδαιολογικῆς ἀισχρολογίας. Τὸ βιβλίον, ἐπὶ τοῦ ἑποίου ἐφέρετο ὀλόγραφον τὸ ὄνομα τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ Ναυτικοῦ, προφανῶς ζητοῦντος μετὰ θάρρους νᾶναγνωρίσῃ τὴν γνώμην του καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γλώσσης φρονήματά του, περιέπεσαν εἰς χεῖρας τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὅστις καὶ παραπέμπει τὸν κ. Π. Χέρν εἰς τὸ Ναυτοδικεῖον ἐπὶ προσβολῇ τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Εἶνε θλιβερόν ὅτι ἡ παραπομπὴ γίνεται εἰς τὸ Ναυτοδικεῖον, ἐνῶ τὰ βιβλία τοῦ εἴδους αὐτοῦ μόνον διὰ τὸ φρενοκομεῖον εἶνε προωρισμένα.

Ἡ εἶδηση αὐτὴ στάθηκε ἀφορμὴ νὰ γραφτοῦνε μερικὰ χρονολογήματα στὶς φημερίδες, ὅλα βέβαια ἐναντίον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ πού τόσο ἀλαφριά—καὶ μεταχειριζόμεστε τὸ πῖθ ἀλαφριὸ ἐπιθετὸ—φέρθηκε σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν, ἐξὸν τὸ χρονολογήμα τοῦ χαριτωμένου κ. Μπάμπη Ἄννινου πού στὶς «Ἀθηναί» τῆς περασμένης Δευτέρας πᾶσισε νὰ μᾶς πείσει μὲ βρουκολακισμένα καὶ λίγο Χόρνεια καλαμπούρια πὼς ἂν καὶ δὲ διάβασεν τὸ δράμα καὶ δὲν ξέρει ἂν εἶναι ἢ ὄχι ἀνήθικο, καλὰ ἔκαμε ὁ κ. Ὑπουργός νὰ καταδιώξῃ τὸ συγγραφέα του ἐδίῳ τὸ ναυτικόν μας, τοῦ ἑποίου ὅλοι παρακολουθοῦμεν μετὰ τὸσης στοργῆς τὴν ἀνάπτυξιν, ἔχει ἀνάγκη πρὸ πάντων νᾶποκτήσῃ ἀξιωματικούς μορφωμένους, ἀσχολουμένους εἰς τὰ τοῦ κλάδου των καὶ ὄχι θηρεύοντας φιλολογικὰς δάρας καλλιεργουμένας μάλιστα διὰ τοιούτων λιπασμάτων».

Μὲ τέτιο λίπασμα (=κοποιὰ) κριτικὸ χαρακτηρίζουνε, δίχως νᾶν τὸ διαβάσουν, οἱ φημεριδογράφοι τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν «Ἀθηναί» ἓνα ἔργο γι' ἀνήθικο, ὄχι γιατί ἔχει ἀνήθικες σκηνές, ἀλλὰ γιατί εἶναι γραμμένον στὴ Δημοτικῇ.

Γιὰ τὸν κ. Ὑπουργὸ δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε τίποτε· σ' ἓναν τόπο πού ὅλα βρίσκονται ἀνάποδα, δὲν μπορούσε παρά ἀνάποδα νὰ βρισκῆται κι ἀνάποδα νὰ κρίνει κ' ἓνας Ὑπουργός τῶ Ναυτικῶν. Κι αὐτὸς, σὰ Ρωμῖος, ἐκρινε δίχως νὰ διαβάσει· ἔλαψε δηλ. ἀνεξέταστα ὅ,τι τοῦ εἶπαν. Καὶ δὲν πρέπει νᾶποροῦμε γι' αὐτό· ὅταν ὁ κ. Παπαντωνίου, πούναί καὶ λόγιος, πούναί ἀκόμα καὶ δημοτικιστὴς, γράφοντας τὸ ὁμορφὸ χρονολογήμα του στὸ «Ἄστυ» τῆς περασμένης Τρίτης, μολογᾷ πὼς ἀδὲν τοῦ ἰδῆθη καιρὸς ἀκόμα νὰ διαβάσει τὸ δράμα τοῦ κ. Χέρν, πὼς θέλετε νὰ δοθῇ καιρὸς σ' ἓναν κοτζᾶμ Ὑπουργὸ, πούχει τόσες ἰθνηκὲς καὶ κομματικὲς σκοτούρες, νὰ διαβάσει τὸ δράμα πρὶ στείλει τὸ συγγρα-

φία του στὸ Ναυτοδικεῖο «ὡς προσβάλλοντα τὴν δημοσίαν ἠθικὴν»;

Σταματοῦμε γιατί δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ γίνεταί περσότερη κουβέντα γιὰ μιὰ τέτλια καὶ τόση δημοσία ἀνηθικότητα. νὰ κρίνεταί δηλ. ἓνα ἔργο καὶ νὰ βρίζεται δίχως νὰ διαβάσει.

ΦΟΒΕΡΟ

αὐτὸ ποῦκαμε ὁ κ. Ἀλεξ. Πάλλης καὶ μ' ὄλο τὸ δικίον τῆς ἀγανάχτης ἡ «Πατρίς» τοῦ κ. Σίμου—τοῦ πατριώτη δὲ—καὶ τοῦψαλε τὸν ἀναβαλλόμενον στὸ φύλλο τῆς περασμένης Τρίτης (σελ. 1 στήλ. 6).

Ὁ κ. Πάλλης λοιπὸν πρόδωσε τὸ ἔθνος γιατί—λέει ἡ «Πατρίς»—στέλνοντας σὲ φίλο του Γιαννιώτη γράμμα τὸ πανώγραψε εἰς Ἰωάννινα ΔΑΒΑΝΙΑΣ». Κ' ἔτσι χάνουμε τὰ Γιάννινα κι ἀφορμὴ ὁ κ. Πάλλης μὲ τὸ πανώγραμμά του.

Ἄ χάνονται κι ἂν παίρνονται τόσο εὐκόλα καὶ τόσο ἀνόητα οἱ πολιτεῖες, παρακαλοῦμε θερμότερα τὸν πατριώτη τῆς «Πατρίς» ὅτα στέλνει δῶ κ' ὀμπρὸς γράμματα στὸ Παρίσι, στὴ Λόντρα, στὸ Βερολίνο ἢ ὅπου ἄλλου, νὰ μὴ βάζει στὸ φάκελλο τὸ Κράτος πού ἀνήκει ἢ κάθε πολιτεία, μὰ νᾶν τὰ συντροφεύει ὅλα μ' ἓνα φαρδί πλατὶ ΕΛΛΑΣ. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο καὶ δίχως μεγάλον κόπον καὶ ἐξοδα σιγὰ σιγὰ, σ' ἓνα δυὸ μῆνες, θὰ καταχτήσουμε ἀλάκαιρη τὴν Οἰκουμένην, ἀφοῦ θάποδεῖξομε πὼς ὅλες οἱ πολιτεῖες εἶναι Ἑλληνικὲς.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΑ

γερὴ στὸ ἄρθρο τοῦ συνεργάτη μας Σ. Ἀγαλιανοῦ «Ἡ Βιβλιοκαπηλεία καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸ καθῆστον» ἔρχονται τὰ δυὸ παρακατὸν κομμάτια ἀπὸ τὸ «Σκρίπ» τῆς περασμένης Παρασκευῆς (ὁ τοῦ Ὀκτωβρίου, σελ. 1, στήλ. 3) πού ὅσο κι ἂν εἶναι γραμμένα στὴ μισοκαθαρεύουσα δὲν παύουνε νὰ διαλαλοῦν τὴν ἀλήθειαν.

«Εἰς τὰς πρώτας συγκινήσεις του εὐρίσκειται πάλιν ὁ μικρόκοσμος τῶν μαθητῶν. Κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ, τὰ σμήνη τῶν μικρῶν πηγαίνουν σάν φόρος αἵματος εἰς τὸν Μινώταυρον τῆς Παιδείας. Ἐκεῖ μέσα εἰς τὰ ἀνήλια καὶ εἰς τὰ σκότια, στὴν πνιγμονὴν, στὴν ἀσφυξίαν, στὸ μόλυσμα, στὶς ἀγριοφωνάρες, στὰ ἀγριοκυττάγματα, στέκονται οἱ τύραννοι μὲ τὸν κατάλογον, εἰς τὸν ὅποιον θὰ σημειῶνουν τὰ μηδενικά, μὲ τὸν χάρακα, ὁ ὅποιος θὰ κοκκινίσῃ πάλιν τὰ χεράκια, πού εἶχαν ξεσυνηθίσῃ τὰ δεσμά, μὲ τὰ βιβλία, ἀπὸ τὰ ὅποια θὰ σπάζωνται καὶ θὰ τοὺς δίδωνται τὰ ξεροκόμματα τῶν δοτικῶν τῶν ἀπαρεμφάτων καὶ ἀναδιπλασιασμῶν διὰ νὰ τὰ καταπιοῦν ἀμάσητα.

«Τὶ ἐπανάστασις καὶ αὐτὴ, ἡ ἀπαιτουμένη τόσον ἐπείγοντως κατὰ τοῦ δασκαλισμοῦ! Ἐὰν χρειάζεται διὰ κάτι τι ἔθνος ἐλευσίαις, χρειάζεται διὰ νὰ μαζέψῃ τὰ διδακτικὰ βιβλία νὰ τὰ ρίψῃ εἰς τοὺς φούρνους καὶ νὰ καλίσῃ τὸν Ψυχάρην—τί νὰ κάμωμε;—νὰ γράψῃ τὰ βιβλία τῶν σχολείων.

*

«Ἄς προστεθῇ ἐδῶ, μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν, ἐν ἀμίμητον ἱστορικὸν κειμήλιον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ στρατώματος τῶν ἡμερῶν μας. Μία μικρὰ μαθήτρια ἐξεταζομένη εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ ὁμιλοῦσα περὶ τῆς ἀρχαίας λατρείας, εἶπεν εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐλά-

τρευον πολλοὺς θεοὺς, εἰς τὴν ἐξοχὴν δὲ ἐλάτρευον τὸν Δία!

«Ἡ προσθήκη αὐτὴ, ἡ ὅποια φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς ἱστορικὴ ἀποκάλυψις προωρισμένη νὰ ἀναστατώσῃ τοὺς ἀρχαιολόγους, ὠφέλιμο ἀπλοῦστατα εἰς μίαν παρερμηνείαν τοῦ κειμένου τοῦ βιβλίου ἀπὸ τὸ ὅποιον ἡ μαθήτρια ἐπάθεν αὐτὸν τὸν καταρράκτην. Ὁ σοφολογιώτατος συγγραφεὺς τῆς μικρᾶς αὐτῆς ἱστορίας διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, μεταξὺ τῶν ἄλλων δασκαλικῶν μαργαριτῶν περιεῖχε καὶ τὴν ἐξῆς φράσιν περὶ τοῦ νεφεληγερέτου: «ὁ κατ' ἐξοχὴν θεὸς ἦτον ὁ Ζεὺς».

«Ὁ πεπτικός σωλὴν τῆς μικρᾶς μάρτυρος δὲν εἶχε πέσει τὸν χόνδρον αὐτὸν καὶ τὸν ἀπέδωκεν ἀχώνευτον».

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΗΗΜΑΤΑ

VIII

Η ΞΕΡΑ*

Τῆς Ἑλλῆς Ἀποστολίου

Πᾶσι τὸ βαρκακι, τὸ λευκοφτέρογο βαρκακι μου πᾶσι...ὀλοένα πᾶσι.

Φυσάει τὸ γαλαζίον του πάγεράκι.

Μόλις φυσάει ὁ καλοκαιρινὸς ὁΜπάτης, ἔτσι δροσερός καὶ ἡμερὸς, σάν τῆς καλῆς μαζέτῆς ἀγάπης τὴν πνοή' ἴσως πῖθ ἡμερὸς, πῖθ γλυκοφύστος: Ποτές ἐκεῖνος δὲ μᾶς κρατάει, δὲ μᾶς σφιχτοδένει· δὲ Ζηλεύει, τὸν ἀνοιχτὸ τὸ δρόμον μας: μᾶς προβοδίζει γιὰ τὴ γλυκύτερην ἀγκαλιὰ τῆς γῆς, γιὰ τὴ μαννούλα, τὴν ἀδερφήν, τὸ τέρι...

Καὶ μὲ πᾶσι μίς' στὸ βαρκακι μου, γυρμένονε στὴν πρῆμη του τὴ γλαφυρόχαρη, μονάχον, καταμόναχον...

Τὶ λέω; καταμόναχον: Καὶ τ' εἶναι λοιπὸν τὰ κυματάκια τὰ φρόμαλλα, τὰ παιγνιδιάρικα κυματάκια, σάν τὰ τρελλὰ δελφινόπουλα;

Καὶ τ' εἶναι γύρωθ' μου, στὸ πλάϊ μου, στὰ πόδια μου, στὰ στήθη μου, περὶ γύρω μου οἱ τόσες ἀνάεραι νεραϊδούλες, οἱ γελαστοπρόσωπες, οἱ καλόγνωμὲς μου κορασιές, τ' εἶναι οἱ ἐλπίδες μου;

Καὶ τ' εἶναι οἱ πνοές τοῦ Μπάτη μου;

Μύριες συντροφιές μου στὸ τρισεύτυχο ταξίδι μου, στὸ χρυσὸ ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ...

Ὡ οἱ συντροφοῦλες μου οἱ ἀκόμητες: καὶ στ' ὄνειρό μου πρόσχαρες, καὶ στὶς ἀγρυπνιές μου πασίχαρες.

Μαζὶ σας ταξιδεύω, καὶ τὸ βαρκακι τὸ γλαφυροτόρνευτο πᾶσι, ὀλοένα πᾶσι...

*

Καὶ ξαγναντεύει τὸ βαρκακι μου, ξαγναντεύει τὸ πάγκαλο νησί μου.

Γιὰ ἰδῆς τὸ φτερό του πὼς γοργοπαίζει: λὲς εἶναι τὸ φτεροκόπημα τῆς χαρᾶς, τῆς λαχτάρας τοῦ ἀνεμοκίνητου πουλιοῦ μου, τῆς βαρκούλας μου.

Κ' ἐγὼ τὸ θαρῶ γελαστός, καὶ θαρῶ πὼς τοῦ δανεῖζω τὰ φτερά τῆς ζωῆς μου, καὶ μαζὶ του παίζουνε στὸ δρόμον τοῦ νησιοῦ, στὸ λευκογαλᾶνὸ μονοπάτι τοῦ γυρισμοῦ μας: καὶ τὸ γέλι: τῶν κυμάτων, καὶ τῶν φλοίσφων τὰ χαμόγελα, καὶ τῆς πλώρης τᾶσημένιο γοργολάλημα, ἔτσι ὅλα τους, ὅλα μαζὶ

*) Ξερά=ὄψαλος.

μέ τῆ ζωῆ μου κολυμποῦν καί τρέχουν καί χαμοπετοῦνε σαίτευτᾶ, σάν τᾶφρόστηθα τᾶ χελιδόνια στό ξαγνάντισμα τῆς πρώτης τους φωλιάς, τῆς χειμωνιάτικης φωλιάς τους.

Καί τᾶ ἔπουράνια χρυσογελάνε τώρα· καί ἡ Δύση μου ροδογελάει στό ἠλιόγεμά της τᾶρρητο.

Χίλιες χιλιάδες τώρα μαλαματένια, διαμαντόφυλλα ματάκια, σάν τίς ματιές τῶν γνώριμων, ἀγαπημένων μας ψυχῶν, μέ λαμπροχαιρετοῦνε, μοῦ σπιθογέφουν τώρα.

Εἴτανε δεῖλι, κ' εἶναι νύχτα.

Πῶς περνοῦνε οἱ τόσες στιγμές στό γλυκοθώρημά τους, στό γλυκοθώρημά τους τῶ τρισαγαπημένο, σάν τοῦ καληνῶρισματος τίς δακρύχαρες ματιές στό ἀκρογιάλι τῶ ζαφειρένιο τῆς πατρίδας, πού σέ λίγο θά πατήσῃ τῶ πόδι μου....

Τῶ καληνῶρισμά τους μοῦ στέλνουν, λές, ὄλες μου οἱ ψυχές τοῦ νησιῦ μου, πετώντας ψηλάθε νά μέ καλοδεχτοῦνε στάπανεμο λιμάνι τῆς ἀγάπης μου, τῆς καλῆς μου τῆς ἀγάπης....

Δομένος στό θεῖον ἔρωτα τοῦ γυρισμοῦ θωρῶ, θωρῶ, καί πάει τῶ βαρκάκι μου τόμορφοσμιλεμένο πάει....

Κι' εἶναι νύχτα· νύχτα μυριάστειρη, πεντάμορφη νύχτα· ὄλα της γελοῦν καί κελαιδοῦνε γύρω μου....

Ἄ, νά τῶ φανάρι....

Παραδομένο; στοῦ φωτός του τῶ αἰνίγμα, πού τόσο φωτεινά πάντα ξεδιαλύνεται στοῦ ξένου καρκοκέρη τᾶγνάντισμα, κάτι ἄξαφνα μέ κρατάει, μέ σφιχταρπάζει, μέ τραντάζει ἀδόκητα....

Ὡ τὴν καλή μου τῆ βαρκούλα ...

Τὴν ἐθρυφαλλισεν ἡ Ξέρα, ἡ μυριόδομη λάμια τοῦ δαιμονισμένου τοῦ βουθῶ!

Κ' ἐγὼ τώρα πιά κατᾶμονος κολυμπώντας, νεκρολαχανιασμένος πέφτω στό πολυφίλητο ἀκρογιάλι.

Καί τὴν ἄλλη χαραυγὴ ξυπνώντας μέ δυὸ τῆς ἀγάπης μου φιλιὰ, τᾶ πρώτα λές φιλιὰ τῆς παντοδυναμῆς μου τῆς ἀγάπης, ἐφάναξα :

Πάει τῶ βαρκάκι μου, τόμορφοσμιλεμένο μου πάει...για πάντα πάει!

Σπέσες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ

Πρὸς τὸν ἐκδότη τῆς «University Review».

Κύριε,

Ἀπαντώντας στήν κριτικὴ τῆς κ. Δραγοῦμη πάνου στό ἄρθρο μου γιά τᾶ νεοελληνικά θέλω μέ τὴν ἀδεία σας νά κάμω δυὸ ἢ τρεῖς κοντόλογες παρατήρησεις.

Ἡ κ. Δραγοῦμη διαψεύδει ἐκεῖνο πού εἶπα γιά τὸ ἔδωλιον, ἀνάκλιτρον κτλ., πὼς αὐτὰ γράφονται μόνο, μὰ δὲ λέγονται. Βεβαιώνει πὼς τᾶκούει κάθε μέρα στίς ἑμιλίες τῶν παιδιῶν καί τῶν ὑπερετῶν, λησμονεῖ ὅμως ὅτι λίγες ἀράδες πῶς μπρός ἢ ἴδια μᾶς εἶχε πῆ πὼς αὐτὰ εἶναι ἀκαθαρὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά». Μιὰ τόσο μεγάλη ἀντίφαση καταστρέφει κάθε ἀντιλογία γιά τὴ σωστάδα τοῦ λεξιλογικοῦ μέρους τῆς διατριβῆς τῆς κ. Δραγοῦμη. Μὰ οὔτε τὸ γραμματικὸ τῆς μέρους εἶναι πῶς γερό,

ἀφοῦ γιά δείγμα τῆς γλώσσας ἀνθρώπου διαβασμένου παραφράζει τὸ : Ἄποκ. 7. 1 σὲ : ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης οὔτε ἐπ' οὐθενὸς δένδρου κόνοντας μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ δυστυχισμένο τοῦτον ἄνθρωπο νά λήῃ : ἵνα-οὔτε.

Ἡ κ. Δραγοῦμη μᾶς δίνει δέκα τέτιες παράφρασεις ἀπ' τὴ Νέα Διαθήκη καί τίς συγκρίνει μέ τᾶντίστοιχὸ τους πρωτότυπο κείμενο. Ὁ παραλληλισμὸς μποροῦσε νά δείξῃ, ὅπως σκοπεῖ νά δείξῃ, θαυμαστὴ ὁμοιότητα τῆς γλώσσας τῆς Νέας Διαθήκης καί τῆς γλώσσας ἀνθρώπου διαβασμένου τῆς ἐποχῆς μας· ἀλήθεια, μποροῦσε γλωσσολογικὰ νά μᾶς δείξῃ πὼς ἔμεινε σχεδὸν στάσιμη ἡ γλῶσσα κάπου δυὸ χιλιάδες χρόνια. Μὰ γιὰ τί τάχα νά σταθοῦμε στή Νέα Διαθήκη; Σὰ δεχτοῦμε τὴν παραφραστικὴ ἀρχὴ πού ἀκρολῶθησεν ἡ κ. Δραγοῦμη εἶναι πολὺ εὐκόλο τὸν Ὀμηρικὸ λόγον νά τόνε φέρομε στὰ χρόνια μας. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ, ἂν ἐφαρμοζότανε στοὺς πρώτους δυὸ στίχους τῆς Ἰλιάδας, θά μᾶς εἶδνε τᾶκόλουθα :

Μῆνιν ἄειδε θεὰ — Τὴν ἀπολυμένην ἄδε, θεὰ Πηληϊάδα Ἀχιλλεύς — τοῦ Πηλεϊάδου Ἀχιλλεύς ὀλομένην, ἢ μυρία — ἢ ἔθνε μυρία ἄλγη Ἀχαιοῖς ἄλγε ἔθνε — εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς.

Ἄν μποροῦσε ὁ Ὀμηρὸς νά μᾶς ξανακοπίσῃ, θᾶλεγε πὼς βρίσκεται σχεδὸν μεταξύ σὲ παλιούς του φίλους.

Θά συμβουλέψω τὴν κ. Δραγοῦμη νά ὑποβάλῃ τὸ ἄρθρο της στήν ἐξέταση φιλικῶν τῆς προσώπου ἐιδικοῦ στό ζήτημα. Θά δῆ τότες ξάστερα πὼς τὸ λεξικὸ καί γραμματικὸ του ὕλικὸ χρειάζεται ἀναθεώρηση πέρα γιά πέρα.

Ἐπάρχει μολαταῦτα τουλάχιστο ἓνα φημεῖο πού ἔχει σοβαρὸ χαραχτῆρα στή διατριβὴ αὐτὴ. Εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ δημοτικὴ Ἑλληνικὴ παριστάνει ἓνα βάρβαρο μίγμα Ἑλληνικῆς, Τούρκικης καί Ἀρβανίτικης γλώσσας—μιὰ γνώμη πού τὴν ἔχουν δυστυχῶς οἱ πειότεροι ἀπ' τοὺς συμπολίτες μου καί πού προξένησε ὡς τώρα ἀλογάριαστη ζημιὰ. Τώρα, ἂς δοῦμε τί λένε οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες. Σήμερα διάβαξα μιὰ πραγματεία τοῦ καθηγητῆ Moulton γιά τὴν «Ἑλληνικὴ γλῶσσα στήν ὑπερσία τοῦ Χριστιανισμοῦ». Βρίσκεται μέσα στίς «Ἐναίσιμες διατριβές πού ἔγιναν ἀπὸ μέλη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Μάντσεστερ κατὰ τὸ 1904—5». (Manchester: The University Press). Ὁ καθηγητῆς Moulton λείει στὴ σελ. 166 : «Ἡ περιφρονημένη αὐτὴ γλῶσσα εἶναι ἡ κληρονόμα ἀδιάκοπης ἐξέλιξης πού βασταίει ἀπ' τὸν Ὀμηρὸ, ἀπὸ πρὶν τρεῖς χιλιάδες χρόνια, καί φτάνει μῖσο τῆς κλασσικῆς, τῆς Ἑλληνιστικῆς, τῆς Βυζαντινῆς, καί τῆς Μεσαιωνικῆς ἐποχῆς ἴσα μέ τίς μέρες μας». Καί πάλι στὴ σελ. 167 : «Μάθαμε ἀρκετὰ γιά νά δείξουμε πὼς τὸ κάθε τι πού βρίσκεται στή σημερινὴ μιλημένη Ἑλληνικὴ κρατάει ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴ πού μιλοῦτανε πρὶν δυὸ χιλιάδες χρόνια». Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐποπῆ ἡ δημοτικὴ Ἑλληνικὴ μπορεῖ νά θεωρηθῆ ὡς θησαυρὸς πολῦτιμο; παγκόσμιας σημασίας. Μ' ἀλλοίμονο! σκληρὴ μοῖρα ἐμπιστεύτηκε τὴ φύλαξή της σ' ἀνθρώπους πού θαροῦνε ντροπὴ τὸ ἔργο αὐτὸ καί χαίρουνται γιά τὴν καταστροφὴ της.

Μένω κτλ.

Δίβερπουλ

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗ

Εἴταν νύχτα φεγγαρόφωτη. Θυμάσαι πού καθόσουνα στό παραθύρι καί περνοῦσα ἀπὸ κάτω καί τραγουδοῦσα τὸ τραγοῦδι· κείνο τ' ὄμορφο πού καί σήμερα ἀκόμα ἄμα τὸ θυμηθῶ μοῦ ραγίζει τὴν καρδιά, πού καί σήμερα μέ κάνει νά κολυμπῶ στὰ δάκρυα ;

Κάπου καί κάπου νά βρεθῆ
κάπου καί πού νά λάχῃ
κοπέλλα μέ ξανθὰ μαλλιά
καί μαῦρα μάτια νάχῃ...

Σήκωσα τὰ μάτια μου ψηλά καί σ' εἶδα κι' ἀνεστῆναξα... Ἐίχασες τὰ λόγια σου ;

«Εἶν' ὄμορφο τὸ τραγοῦδι σου, παληκάρη, κι' ὄμορφο τὸ τραγοῦδάς» Αὐτὰ δὲ μοῦπες μ' ἓνα ἄχ! πού βγήκε βαθειὰ ἀπὸ τὰ πονεμένα σου τὰ στήθια;

Σάν πού λυγίται λεῦκα ἀπ' τὸν ἄνεμο, ἔτσι καί σὺ τὸ πλαστερὸ κορμί σου λύγισες, πρόβαλες σὰ νεράιδα τ' ὄμορφο σου κεφαλάκι καί τὸ μισὸ σου τὸ κορμί, ἀπλωσες τὰ παγοκρούσταλλα χεράκια σου καί τράβηξες ἀπὸ τὰ οὐρμασμένα στήθια σου, πού χαίδευαν τοῦ παναθύρι τὸ σανίδωμα, ἓνα τριαντάφυλλο καί μέ τὰ χιονολευκασμένα χεράκια σου μοῦ τῶρριξες. «Κράτα το, μοῦπες, κράτα το καί ξέρε πὼς κρατᾶς ἐμένα. Βάλ' το μέσ στον κόρφο σου καί ξέρε πὼς μ' ἔχεις μέσ στήν ἀγκαλιά σου».

Τὸ μύρισα... μέ πόνο τόφερα στὰ φλογισμένα μου τὰ χεῖλια... τὸ φίλησῃ καί τόβαλα στον κόρφο μου... «Σάν πού μυρίζει τὸ τραντάφυλλο αὐτὸ, μοῦ λές, ἔτσι μυρίζει καί ἡ νιότη μου· μύρισέ το, μύρισέ το πῶς καλά. Σάν ξεχάσης τὴ μυρωδιὰ του θά ξεχάσης καί τὴν ἀγάπη μου. Μύρισέ το, μύρισέ το πῶς καλά γιὰ νά θυμησῃ τὴ μυρωδιὰ του παντοτεινᾶ».

Τραβηχτηκες πῶς μέσα γιὰ τὴν ὥρα κείνη ἓνα τρομαχτικὸ πουλί γέμισε τὸν ἀέρα μέ τὸ παράπονό του. Ταραχτηκες καί μοῦπες· φοβοῦμαι αὐτὴ τὴ φωνή. Καί σοῦπα· εἶμαι κοντὰ σου.

Πρόβαλες τώρα πῶς πολὺ. Τὴν ὥρα κείνη τ' ἄστρο τῆς νύχτας εἶχε ζετρωπώσει ἀπὸ ἓνα μαῦρο σύγνεφο πού τόκρυπτε κ' ἔρριξε τίς ἀχτίνες του ἀπάνω σου. Εἴσουν ντυμένη στ' ἄσπρα καί τώρα φάνηκαν χρυσᾶ. «Εἶσαι νεράιδα, σοῦπα, εἶσ' ὄμορφη, χρυσό μου» καί σὺ μ' ἓνα γλυκὸ χαμόγελο πού σιγανὰ σιγανὰ ἀνέβαινε στ' ὄμορφο σου προσωπάκι· «Γεννήθηκα γιὰ σένα τόσο ὄμορφη, μοῦ λές, ναι, γιὰ σένα».

Εἶδα πὼς τὴν ὥρα κείνη ἡ καρδιά σου δυνατὰ χτυποῦσε κι' ἀνεβοκατεβαζε καί φούσκωνε τὰ στήθια σου καί χλωμαίζε τὸ πρόσωπό σου. Κατάλαβα πὼς δυνατὴ φωτιὰ ἔκαιγε μέσα σου, φωτιὰ πού δὲ σβύνει μέ νερὸ, φωτιὰ πού καίγει καί δὲ φαίνεται. Κατάλαβα ἀπὸ τί ἔπασχες...

«Δὲν κατεβαίνεις κάτω;» σοῦπα.

«Μμ... θέλω, μὰ φοβοῦμαι», μοῦπες...

Ἐνας κρότος βιαστικῆς περπατηξιάς πάνω σὲ πετροστρωμένο δρόμο τᾶραξε τὴ μοναξιά· ἀθῆ φύγω, μοῦπες, κ' αὔριο τὸ βράδυ στὸ γιολό. Μὲ καληνύχτισες. «Γλυκὸ ὕπνο κι' ὄνειρα γλυκά», σοῦπα κι' ἀπὸ μακρὺν μέ τὸ λαφρὸ τοῦ μπάτη φύσημα σοῦστεῖλα τὸ πρῶτο φλογερὸ μου φίλημα...

Ὁ ἥλιος ἄρχισε γοργὰ νά τρέχῃ πρὸς τὴ Δύση· σὲ λίγη ὥρα θά κρυβότανε πίσω ἀπὸ τὰ μαῦρα τὰ βουνὰ καί θά κοιμοῦτανε σὲ βαθύ ὕπνο ἀποσταμί-